

Briselē, 2025. gada 30. septembrī
(OR. en)

9474/1/25
REV 1 ADD 1

Starpiestāžu lieta:
2023/0232 (COD)

ENV 414
CLIMA 174
AGRI 228
FORETS 29
RECH 248
TRANS 210
CODEC 696
PARLNAT

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA
UN PADOMES DIREKTĪVU par augsnes monitoringu un noturību
(Augsnes monitoringa akts)

- Padomes paskaidrojuma raksts
- Padome pieņēmusi 2025. gada 29. septembrī

I. IEVADS

1. Komisija 2023. gada 5. jūlijā nosūtīja Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu Direktīvai par augsnes monitoringu un noturību (Augsnes monitoringa akts). Priekšlikuma mērķis ir līdz 2050. gadam panākt ES virzību uz veselīgu augsni. Tajā noteikts, ka augsnes veselības monitorings ir obligāts, tiek uzsākta augsnes ilgtspējīgas apsaimniekošanas pakāpeniska īstenošana un tiek paredzēti pasākumi augsnes piesārņojuma novēršanai. Priekšlikums atbilst 2021. gada ES Augsnes stratēģijai, kas ir Eiropas zaļā kursa un ES Biodaudzveidības stratēģijas 2030. gadam būtiska sastāvdaļa.
2. Direktīvas projekta pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 192. panta 1. punkts (parastā likumdošanas procedūra).
3. Eiropas Parlamentā (EP) par šā dosjē galveno komiteju tika izraudzīta Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja (ENVI). Eiropas Parlaments 2024. gada 10. aprīlī pieņēma savu nostāju pirmajā lasījumā.
4. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinumu sniedza 2023. gada 25. oktobrī, savukārt Eiropas Reģionu komiteja – 2024. gada 19. jūnijā.
5. Komisija ar savu priekšlikumu un tam pievienoto ietekmes novērtējumu Vides jautājumu darba grupu (*WPE*) iepazīstināja 2023. gada 27. jūlijā (videokonference) un 6. oktobrī. Vides jautājumu darba grupa turpināja izskatīt priekšlikumu Spānijas un Beļģijas prezidentūru laikā. Padome (Vide) 2024. gada 17. jūnijā pieņēma vispārējo pieeju.
6. Pēc tam, 2024. gada 22. oktobrī, 2024. gada 12. decembrī un 2025. gada 9. aprīlī, notika trīs neformāli politiskie dialogi, kuru rezultātā Padome un Eiropas Parlaments panāca provizorisku vienošanos. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2025. gada 21. maijā apstiprināja kompromisa tekstu, par kuru provizoriski tika panākta vienošanās neformālajā dialogā 2025. gada 9. aprīlī.

7. Eiropas Parlamenta ENVI komiteja minēto kompromisa tekstu atbalstīja 2025. gada 4. jūnija balsojumā. Pēc tam ENVI komitejas priekšsēdētājs 2025. gada 5. jūnijā nosūtīja vēstuli Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētājam, kurā norādīja, ka tad, ja Padome pieņems savu nostāju pirmajā lasījumā saskaņā ar panākto vispārējo provizorisko vienošanos, viņš plenārsēdē ieteiks Padomes nostāju bez grozījumiem pieņemt Parlamenta otrajā lasījumā – pēc tam, kad tekstu būs pārbaudījuši juristi lingvisti.

II. MĒRKIS

8. Ierosinātās direktīvas vispārējais mērķis ir līdz 2050. gadam panākt ES virzību uz veselīgu augsni, nosakot pasākumus Savienības mērogā saskaņotam monitoringam, kura pamatā ir valstu sistēmas, un augsnes veselības un noturības novērtēšanai un atbalstam, kā arī piesārņoto objektu attīrīšanai.

III. PADOMES PIRMĀ LASĪJUMA NOSTĀJAS ANALĪZE

9. Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir iekļauti elementi, par kuriem likumdevēji ir panākuši vienošanos.
- i. Augsnes monitoringa satvars nodrošina pietiekamu saskaņotības līmeni un nepieciešamo elastību dalībvalstīm, lai atvieglotu īstenošanu. Ir pastiprināts dažu svarīgu augsnes veselības aspektu, piemēram, augsnes biodaudzveidības un augsnes piesārņotāju, tostarp *PFAS* un pesticīdu, monitorings. Komisijas brīvprātīgā palīdzība augsnes veselības monitoringā un augsnes paraugu uzglabāšanā vajadzības gadījumā vēl vairāk atbalstītu īstenošanu.
 - ii. Direktīvas projektā ir paredzēts atbalsts zemes īpašniekiem un zemes apsaimniekotājiem, lai viņus mudinātu uzlabot augšnes veselību un augsnes noturību un sniegtu viņiem palīdzību.
 - iii. Attiecībā uz zemes aizņemšanu provizoriskā vienošanās ir vērsta uz tās redzamāko aspektu – augšnes noslēgšanas un augsnes aizvākšanas – monitoringu, un tajā ir noteikti konkrēti principi augsnes noslēgšanas un augsnes aizvākšanas ietekmes mazināšanai.

- iv. Piesārņoto vietu apsaimniekošanas pamatā ir pakāpeniska un riska izvērtēšanā balstīta pieeja.
- v. Līdz 2050. gadam panākt veselīgas augsnes joprojām ir vēlamais mērķis.

IV. **SECINĀJUMS**

- 10. Padomes nostāja balstās uz Komisijas priekšlikuma galveno mērķi un pilnībā atspoguļo kompromisu, kas ar Komisijas atbalstu panākts neoficiālajās sarunās starp Padomi un Eiropas Parlamentu.
 - 11. Tādēļ Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā līdzsvaroti atspoguļo sarunu iznākumu. Kad direktīva būs pieņemta, tā veidos pirmo augsnei paredzēto regulējumu un veicinās veselīgas augsnes panākšanu ES.
-